

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јул-август 2021 / број 55-56

7-8/2021

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНОМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година V, двоброј 55–56,
ЈУЛ–АВГУСТ 2021.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Жељко Албанези;

Маја Магић, шеф Одсека за представке

и сарадњу са другим државним

органима Агенције за спречавање

корупције, потпредседник Удружења

сертификованих истражитеља превара

Србије (АЦФЕ Србија);

др Маријана Жиравац Младеновић,

главни и одговорни уредник часописа

„Пословни саветник“;

дипл. правник Слободанка Келечевић,

виши буџетски инспектор у

Министарству финансија;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у

Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медijumu:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Поштовани претплатници, цењене колеге, драги људи!

Овај уводник мало је другачији него иначе. Долази нам лето, Марица је отишла на одмор, па је ваљда време и да се и сви ви, а и ми мало одморимо и предахнемо.

Захвална сам што смо претекли након ове пошасте у облику грипа. Многи од нас су пропали како због болести тако и због губитака ближњих и драгих особа, али и због губитка посла или неке друге невоље која их је због пандемије снашла. Биће нам потребни месеци да се потпуно опоравимо, али ми то можемо јер морамо и знамо, и већ смо много тога претурили преко глава.

Ту смо скупа јер то можемо, а боримо се свако на свом фронту јер то знамо. Скупљамо чауре и хладимо цеви од боја, корачамо часно уздигнуте главе јер смо опет то били ми који смо добили и ову битку. Враћамо се миру и тихој колотечини свакодневице, без бојазни да ћемо се у њу уљуљкати и следећи бој дочекати неспремни.

Ми смо данас поносни на себе, благодоклони према својим слабостима и склони да опростимо непријатељима. Оно што смо успели јесте да се осврнемо на тешке тренутке и да се запитамо треба ли се освртати, а не бити горд? Снајпер судбине нас је окрзнуо, научио памети да се боље припремимо и што боље поднесемо удес. Ипак је пред нама живот какав је Винстон Черчил обећао својој нацији: пун зноја, крви и суза. Сваки дан ће бити офанзива. Зато спас треба тражити у љубави.

У „Новом завету“, у „Првој посланици Коринћанима“ 13. поглавље је „Химна љубави“ апостола Павла, која се сврстава у најсавршеније речи о љубави:

„1. Ако језике човечје и анђеоске говорим, а љубави немам, онда сам као звоно које јечи, или кимвал који звечи.

2. И ако имам дар пророштва и знам све тајне и све знање, и ако имам сву веру да и горе премештам, а љубави немам, ништа сам.

3. И ако раздам све имање своје, и ако предам тело своје да се сажеже, а љубави немам, ништа ми не користи.

4. Љубав дуго трпи, благотворна је, љубав не завиди, љубав се не горди, не надима се.

5. Не чини што не пристоји, не тражи своје, не раздражује се, не мисли о злу.

6. Не радује се неправди, а радује се истини.

7. Све сноси, све верује, свему се нада, све трпи.

8. Љубав никад не престаје, док ће пророштва нестати, језици ће замукнути, знање ће престати.

9. Јер делимично знамо, и делимично пророкујемо.

10. А када дође савршено, онда ће престати све што је делимично.

11. Кад бијаш дете, као дете говораш, као дете мишљах, као дете размишљах; а када сам постао човек, одбацио сам што је детињско.

12. Јер сад видимо као у огледалу, у загонетки, а онда ћемо лицем у лице; сад знам делимично, а онда ћу познати као што бих познат.

13. А сад остаје вера, нада, љубав, ово троје; али од њих највећа је љубав.”

Данас треба да славимо јер пред нама је „врли, нови свет“, како би Олдус Хаксли рекао, на изглед леп и заводљив, али пун замки и искушења, које ћемо пребродити радом, савладати снагом, а испунити лепотом.

Ваша

Маријана Жиравац Младеновић

АКТУЕЛНА ТЕМА

Усвојене су измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању 8

1 Усклађивање и прецизирање одредаба које се односе на случај када осигураник пољопривредник обавља уговорене послове	8
2 Уводи се стаж осигурања за „фриленсере“	8
3 Изједначавање превремене старосне са старосном пензијом за одређене осигуранике	9
4 Новине у вези са породичном пензијом	10
5 Уједначава се положај иностраних пензионера	11
6 Појачана је заштита пензије умрлог корисника пензије.....	11
7 Нова регулатива накнаде погребних трошкова	11
8 Олакшана процедура утврђивања својства осигураника у Фонду.....	12
9 Прецизира се да се брисање података из матичне евиденције сматра њиховом променом.....	12

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводство у грађевинској делатности – примена МСФИ 15 и МСФИ за МСП, уговори о заједничкој изградњи, суфинансирању и улагању, физичко лице – обвезник ПДВ-а као инвеститор..... 13

1 Уговор о грађењу.....	13
2 Рачуноводствени оквир у грађевинарству.....	14
2.1 Признавање прихода у складу са МСФИ 15	15
2.2 Признавање прихода у складу са МСФИ за МСП.....	20
3 Рачуноводство код извођача радова – изградња објекта.....	20
4 Рачуноводство код извођача радова – пружање услуга.....	28
5 Рачуноводство код инвеститора.....	29
5.1 Изградња објекта ради продаје на тржишту	30
5.2 Изградња објекта за сопствене потребе.....	38
6 Уговор о заједничкој изградњи, суфинансирању изградње и заједничком улагању	40
6.1 Уговор о заједничкој изградњи	40
6.2 Уговор о заједничком улагању	50
6.3 Уговор о суфинансирању изградње.....	55
7 Остале специфичности рачуноводства грађевинске делатности	58
7.1 Резервисања за задржане кауције и депозите	58
7.2 Уговорне казне.....	59
7.3 Укључивање трошкова камата по кредитима у вредност изградње	60
7.4 Промена намене станова изграђених за продају на тржишту	61

8 Физичко лице – обвезник ПДВ-а као инвеститор	62
8.1 Подношење пореске пријаве на обрасцу ППДГ-1С	63
8.2 Обавеза плаћања доприноса	64
8.3 Обавеза фискализације промета извршеног физичким лицима	64
8.4 Пословне књиге по систему простог књиговодства	66

Носиоци пољопривредних газдинстава и предузетници пољопривредници – правни статус, опорезивање прихода, вођење пословних књига 78

1 Дефиниција и делатност пољопривредног газдинства	78
1.1 Производња мале количине хране биљног порекла	81
1.2 Производња мале количине хране животињског порекла	82
1.3 Закон о уређењу тржишта пољопривредних производа	83
2 Закон о ПИО – осигураници пољопривредници	84
3 Доприноси за осигураника пољопривредника	85
4 Опорезивање прихода од пољопривреде и шумарства	87
5 ПДВ надокнада, односно права и обавезе пољопривредника који су у систему ПДВ-а	89
5.1 Лица која се сматрају пољопривредницима у смислу Закона о ПДВ-у	89
5.2 Физичка лица која обављају пољопривредну делатност, али се не сматрају пољопривредницима у смислу Закона о ПДВ-у	89
5.3 ПДВ надокнада	90
5.4 ПДВ надокнада из угла Закона о порезу на доходак грађана	94
5.5 Право обвезника ПДВ-а на одбитак ПДВ надокнаде као претходног пореза	95
5.6 Евидентирање пољопривредника за обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ-а	96
5.7 Достављање обавештења о пољопривреднику	97
6 Предузетник пољопривредник	98
6.1 Начин утврђивања пореза и доспелост	99
6.2 Доприноси за обавезно социјално осигурање и лична зарада	100
6.3 Подношење пореске пријаве	102
6.4 Пољопривредник као обвезник обрачунавања и плаћања пореза и доприноса по одбитку	102
6.5 Вођење књига по систему простог књиговодства	103
7 Фискализација промета	117
8 Евиденција промета – КЕП књига	119
9 Регистровани предузетник који се бави пољопривредом – паушалац и „књигах”	119

Информација: Е-фактуре – службена страница Министарства финансија 120

Показатељи превара у спољнотрговинском пословању 121

1 Закони који у домаћем оквиру регулишу спољнотрговинско пословање	121
---	------------

2 Могући показатељи трговинских превара	123
2.1 Фалсификоване изјаве и документа у спољнотрговинском промету	123
2.2 Злоупотреба приликом коришћења техничких појмова и клаузула у спољнотрговинском пословању	123
2.3 Неконзистентност у спољнотрговинској трансакцији	124
2.4 Злоупотреба спољнотрговинског промета робе и услуга	124
2.5 Необично или непотребно учешће професионалаца у спољнотрговинском послу	125
2.6 Злоупотреба имена угледних личности у друштву	126
2.7 Несразмерни профит	126
2.8 Непосредан, брз, неопозив трансфер средстава	126
2.9 Сумњиви и непознати извори отплате	126
2.10 Исувише комплексна или исувише поједностављена спољнотрговинска трансакција	127
2.11 Ирационална и нелогична објашњења	127

ПОРЕЗИ

Нова правила која се односе на утврђивање и измену пореске основице, као и утицај вредности неповратне и повратне амбалаже на основицу за обрачунавање ПДВ-а.....

1 Начин утврђивања пореске основице при промету који се обавља уз накнаду	128
2 Утицај вредности неповратне и повратне амбалаже на пореску основицу за обрачунавање ПДВ-а.....	128
2.1 Рок за враћање повратне амбалаже.....	130
2.2 Право на одбитак претходног пореза по основу повратне амбалаже која није враћена	131
2.3 Вођење евиденције по основу повратне амбалаже	131
2.4 Прелазни период када је у питању повратна амбалажа	132
3 Прецизирање постојећих и нова правила везана за измену пореске основице	132

Повраћај пореза, претежни извозник и порески кредит

1 Повраћај пореза	134
2 Претежни извозник.....	135
2.1 Стицање статуса претежног извозника на основу годишњег финансијског извештаја	136
2.2 Стицање статуса претежног извозника у току године.....	137
3 Порески кредит.....	138
3.1 Повраћај неискоришћеног износа пореског кредита.....	138

Нови начин обрачуна акциза на јака алкохолна пића

Кратке теме из области ПДВ-а – право на одбитак претходног пореза.....

Право на одбитак претходног пореза у случају када обвезник ПДВ-а набави добра односно услуге из области грађевинарства за сврху уређења пословног простора који је у власништву другог обвезника ПДВ-а, његовог матичног друштва	142
--	-----

Право на одбитак претходног пореза за први пренос права располагања на економски дељивој целини у оквиру новоизграђеног грађевинског објекта – стану, који обвезник ПДВ-а набавља за потребе обављања пословних активности – као канцеларијски простор или за давање у закуп лицима која ће га користити за пословне потребе.....	142
Право на одбитак претходног пореза по основу набавке услуга које се односе на здравствене прегледе запослених.....	143

Информација: На сајту Пореске управе објављен је Технички водич са условима и карактеристикама елемената електронског фискалног уређаја ради одобравања за употребу у систему е-фискализације.....	144
---	------------

ЗАРАДЕ

Стицање права и коришћење годишњег одмора и исплате запосленима поводом годишњег одмора	145
--	------------

1 Препорука Владе Републике Србије за коришћење годишњег одмора из 2019. и 2020. године у 2021. и 2022. години	145
2 Основни елементи за стицање права и коришћење годишњег одмора	145
2.1 Утврђивање дужине годишњег одмора.....	146
2.2 Утврђивање сразмерног годишњег одмора.....	147
2.3 Коришћење годишњег одмора у деловима.....	148
2.4 Мировање радног односа, неплаћено одсуство и право на годишњи одмор.....	149
2.5 Право на годишњи одмор породиље	149
2.6 Достављање решења о коришћењу годишњег одмора у електронској форми	150
3 Накнада зараде за годишњи одмор	150
3.1 За послодавце који примењују Закон о раду.....	150
3.2 Накнада плате за време годишњег одмора запослених у јавном сектору	151
3.3 Обрачун накнаде зараде/плате за годишњи одмор	152
4 Исплата регреса за годишњи одмор	155
4.1 За послодавце који примењују Закон о раду.....	155
4.2 Исплате регреса за годишњи одмор у јавном сектору	157
4.3 Тражи се оцена уставности одредби о топлој оброку и регресу у Закону о платама у државним органима и јавним службама	158
5 Обрачун и исплата накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор	158
5.1 За послодавце који примењују Закон о раду.....	158
5.2 Новчане накнаде за неискоришћени годишњи одмор у јавном сектору.....	161
5.3 Накнада штете за неискоришћени годишњи одмор када запослени НЕ раскида радни однос.....	162

Накнаде трошкова и друге исплате лицима која нису у радном односу код исплатиоца ...	163
---	------------

1 Порески третман накнаде трошкова службеног путовања лица која нису запослена код послодавца – исплатиоца	163
--	-----

2 Накнада трошкова на службеном путу уз накнаду за рад лицима која нису запослена код послодавца – исплатиоца	165
3 Накнаде трошкова и друге исплате лицима која нису у радном односу код исплатиоца – случајеви у којима накнада трошкова службеног путовања НЕМА карактер опорезивих осталих прихода.....	167
4 Отпис потраживања банке од клијента физичког лица када се не плаћа порез на друге приходе	169

Исплате и порески третман примања која ученици и студенти остварују као материјално и финансијско обезбеђење у дуалном образовању..... 171

1 Материјално обезбеђење ученика и студената	171
2 Финансијско обезбеђење	172
3 Фискални третман накнада које, у складу са законима којима се уређује дуално образовање, као материјално и финансијско обезбеђење остварују ученици и студенти који обављају учење кроз рад	172
3.1 Плаћање пореза на доходак.....	172
3.2 Плаћање доприноса за социјално осигурање	173
4 Обрачун новчане накнаде ученику/студенту.....	173

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Неправилности приликом преузимања обавеза јавних предузећа која се финансирају из буџета 175

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јул 2021. године 179

Актуелни статистички подаци на дан 25. 6. 2021. године 184

1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	184
2 Доприноси за социјално осигурање.....	184
2.1 Стопе доприноса.....	184
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	184
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	184
3 Минимална зарада.....	184
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	184
5 Индекс потрошачких цена.....	185
6 Законске камате.....	185
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	185
6.2 Годишња законска затезна камата	185
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	186

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изабери, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

Усвојене су измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању

Народна скупштина Републике Србије усвојила је **Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 62/2021, а примењује се од 25. 6. 2021. године (даље: Измене Закона).

Изменама Закона наставља се процес нормативног уређивања области пензијског и инвалидског осигурања, при чему је основни циљ промена прилагођавање обавезног пензијског и инвалидског осигурања, као основног дела пензијског система, демографским променама (пре свега, процесу старења становништва) и економским околностима, али и опредељењу државе за успостављање модерне и ефикасне администрације. У том смислу, у Закону о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС” др. 34/03, 64/04 – УС, 84/04 – др. закон, 85/05, 101/05 – др. закон, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19 – УС и 86/19 – даље: Закон) утврђене су новине, од којих су најбитније представљене у наставку.

1 Усклађивање и прецизирање одредаба које се односе на случај када осигураник пољопривредник обавља уговорене послове

У члану 14. Закона додат је став 7, који утврђује да, изузетно, својство осигураника пољопривредника не престаје у случају када он:

- 1) обавља послове по основу уговора о делу, ауторског уговора и других уговора по којима за извршен посао остварује накнаду;
- 2) ради на територији Републике Србије за страног послодавца који нема регистровано представништво у Републици Србији, а за обављен посао остварује накнаду.

Наведено решење за осигуранике пољопривреднике је „изузетно” зато што је чланом 10. став 1. Закона утврђено да су обавезно осигурана лица запослени, лица која самостално обављају делатност и пољопривредници, док је ставом 2. истог члана прецизирано да, ако лице истовремено испуњава услове за осигурање по више осно-

ва, основ осигурања одређује се на тај начин што постојање основа осигурања по претходној тачки искључује основ осигурања из наредне тачке. За осигуранике пољопривреднике у пракси то значи да, ако се лице које је осигураник пољопривредник запосли или почне да обавља самосталну делатност, основ осигурања постаје запослење или обављање самосталне делатности, при чему се допринос плаћа по свим основима по којима се остварује приход.

Када је у питању обављање уговорених послова (који се сврставају у самосталне делатности), то су најчешће послови који се обављају у кратком временском периоду, због чега може да се догоди да осигураник пољопривредник који обавља те послове више пута у току године промени основ осигурања, што у пракси смањује ефикасност спровођења осигурања и повећава ризик од настанка грешке. Притом, имајући у виду да се допринос плаћа на сваки приход остварен радом, дакле и по основу обављања пољопривредне делатности и по основу уговорених послова, наведене промене основа осигурања нису од утицаја на обим и висину права из пензијског и инвалидског осигурања која ће осигураник остварити. Из наведених разлога сада је утврђено да својство осигураника пољопривредника не престаје у случају када он обавља уговорене послове за које остварује накнаду.

Датим прецизирањем у односу на осигуранике пољопривреднике који обављају уговорене послове уведена је новина у циљу отклањања недоумица при спровођењу Закона, односно тако се отклања проблем настао у пракси због престанка својства осигураника пољопривредника у случају када обавља наведене уговорене послове.

2 Уводи се стаж осигурања за „фриленсере”

Члан 50. Закона, којим се регулише стаж осигурања који се рачуна са ефективним трајањем, инован је у ставу 1. тако да сада гласи (новина је болдирана):

је. Према тим новим одредбама Фонд ће лицу које је сносило трошкове сахране корисника пензије исплатити накнаду погребних трошкова у висини износа те накнаде на дан смрти корисника, а лице које је сносило трошкове сахране дужно је да Фонду достави и број рачуна ради исплате накнаде погребних трошкова. Висина накнаде погребних трошкова, утврђена на дан ступања на снагу Закона, надаље се усклађује на исти начин као и пензија.

Основна новина овде је да се трошкови сахране корисника пензије накнађују од Фонда у висини износа те накнаде на дан смрти корисника (до сада је важила одредба – у висини износа те накнаде при исплати на дан ступања на снагу Закона). Значи, одређује се повољнији износ исплате погребних трошкова и поједностављује сам поступак уплате накнаде за погребне трошкове на рачун онога који је сносио погребне трошкове.

8 Олакшана процедура утврђивања својства осигураника у Фонду

У Закону је иновиран члан 137, који регулише нека нетипична питања при утврђивању својства осигураника. Према иновираним одредбама поменутог члана (новине су болдиране) лице за које обвезник подношења пријаве није поднео пријаву на осигурање може да поднесе захтев за утврђивање својства осигураника, с тим што тај захтев може да поднесе и обвезник подношења пријаве.

Фонд ће покренути поступак за утврђивање својства осигураника када пријава на осигурање није поднесена за лице које има право на пензијско и инвалидско осигурање. У свим наведеним случајевима Фонд доноси писмено решење о утврђивању својства осигураника **и по правоснажности решења уноси пријаву на осигурање у Јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања**. Изузетно, уколико се својство осигураника утврђује на основу одлуке надлежног органа, односно организације, на основу уписа у регистар надлежног органа, савеза, удружења или организације, или на основу обављања уговорених послова ван радног односа, као и у другим случајевима у којима постоји континуитет осигурања, Фонд утврђује својство осигураника уношењем **пријаве на осигурање у Јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања**, без доношења решења. Наведене **одредбе датог члана примењују се и у случају одјаве осигурања**.

Иновираним регулативом у члану 137. Фонду се омогућава да, приликом утврђивања својства осигураника, по службеној дужности сачини пријаву на осигурање, независно од тога да ли обвезник подношења пријаве може да је поднесе. Тако се отклања проблем присутан у пракси, јер одређен број послодаваца не поступа по својој обавези да поднесе пријаву на осигурање по решењу којим се утврђује својство осигураника. Стога се на тај начин постиже ефикасност и пре свега заштита права осигураника.

9 Прецизира се да се брисање података из матичне евиденције сматра њиховом променом

У Закону је допуњен члан 143, који регулише мењање података унетих у матичну евиденцију Фонда због неповољне судске праксе по Фонд. Наиме, у појединим судским одлукама изнет је став да Фонд нема основа да брише податке из евиденције, па се приступило допуни члана 143, који сада утврђује (новине су болдиране) следеће:

„(1) Подаци унети у матичну евиденцију на начин утврђен овим законом могу се накнадно мењати у следећим случајевима:

- 1) ако надлежни орган накнадно, у прописаном поступку, утврди промену података;
 - 2) ако су подаци о осигурању, пензијском стажу, стажу осигурања, зарадама, накнадама зарада, уговореним накнадама, односно основицама осигурања које служе за утврђивање висине права, као и подаци о висини уплаћених доприноса унети у матичну евиденцију на основу лажних исправа;
 - 3) ако се накнадно, провером података или на други начин, утврди да су у матичну евиденцију унети нетачни или непотпуни подаци.
- (2) Промена података унетих у матичну евиденцију врши се на основу одговарајуће пријаве промене података, по поступку утврђеним овим законом.
- (3) **Под променом података у смислу ст. 1. и 2. овог члана сматра се и њихово брисање из матичне евиденције.**”

Дакле, наведеном допуном прецизира се да се под променом података унетих у матичну евиденцију сматра и њихово брисање из евиденције, баш због поменуте судске праксе која је заузела став да Фонд нема основ да брише податке из евиденције. Том допуном превазилази се поменути проблем.

Рачуноводство у грађевинској делатности – примена МСФИ 15 и МСФИ за МСП, уговори о заједничкој изградњи, суфинансирању и улагању, физичко лице – обвезник ПДВ-а као инвеститор

Рачуноводствено обухватање уговора о изградњи зависи првенствено од врсте учесника у промету, а затим и од рачуноводственог оквира који примењују, с обзиром на то да између МСФИ 15 – *Приходи од уговора са куйцима* и МСФИ за МСП постоје разлике у рачуноводственом обухватању. Они који примењују Правилник за микро и друга правна лица уговоре о изградњи обухватаће у складу са одредбама МСФИ 15 или МСФИ за МСП, с обзиром на то да наведеним правилником нису прописана правила обухватања за конкретну ситуацију уговора о изградњи.

Извођачи радова највећу пажњу треба да посвете признавању прихода, односно одређивању степена довршености изведених радова. С друге стране, инвеститори пажњу посвећују признавању трошкова и обрачуну недовршене производње на дан билансирања.

У чланку је посебно размотрено и заједничко грађење објеката из угла уговора о заједничкој изградњи, уговора о суфинансирању изградње и уговора о заједничком улагању. Осим тога, у последњем поглављу чланка обрађено је пословање физичког лица – обвезника ПДВ-а који обавља нерегистровану делатност изградње објеката ради продаје на тржишту.

Увод

Уредбом о Класификацији делатности („Сл. гласник РС” бр. 54/2010) грађевинарство је класификовано у сектор Ф.

Према Закону о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010 – Одлука УС РС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – Одлука УС РС, 50/2013 – Одлука УС РС, 98/2013 – Одлука УС РС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – други закон и 9/2020; види: Решење УС РС – 54/2013; види: Одлуку УС РС – 65/2017; види: т. 5. Одлуке УС РС – 81/2020 – даље: **ЗПИ**) грађење представља

извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова, уградњу грађевинских производа, постројења и опреме, док је изградња објекта скуп радњи, који обухвата претходне радове, израду и контролу техничке документације, припремне радове за грађење, грађење објекта и стручни надзор у току грађења објекта.

У складу са чланом 2. ЗПИ:

- **инвеститор** је лице за чије се потребе гради објекат и на чије име гласи грађевинска дозвола;
- **финансијер** је лице које по основу закљученог и овереног уговора са инвеститором финансира односно суфинансира изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију или извођење других грађевинских, односно инвестиционих радова предвиђених поменутиим законом, при чему на основу тог уговора стиче одређена права и обавезе које су тим законом прописане за инвеститора у складу са поменутиим уговором, **осим стицања права својине на објекту који је предмет изградње.**

1 Уговор о грађењу

Уговор о грађењу је уговор о делу којим се извођач обавезује да према одређеном пројекту у уговореном року сагради одређену грађевину на одређеном земљишту или да на таквом земљишту, односно на већ постојећем објекту изврши какве друге грађевинске радове, док се наручилац обавезује да му за то исплати одређену цену – члан 630. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ” бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93, и „Сл. лист СЦГ” бр. 1/03 – Уставна повеља). Уговором о грађењу ствара се основна обавеза једне уговорне стране – извођача радова, грађевинара, да изгради одређени грађевински објекат или да изврши одређене грађевинске радове другој уговорној страни, а друга уговорна страна, наручилац градње (ин-

Еустахије Брзић

ПК 1

Пословна књига прихода и расхода за 2021. годину

Ред. бр.	Датум	Опис	ПРИХОДИ ОД ДЕЛАТНОСТИ						Свега приходи (4+5+6+7)	ПДВ			Набавна вредност робе, репр. или резерв. Дел.	Трошкови зарада ... (група 52)	Трошкови произв. Услуг, ... (група 53-55)	Финанс. и остали расход (група 56-59)	Расходи (12 + 17 + 18 + 19)	Текући рачун		
			од продаје добара			Остали приходи (групе 63-69)	обрачунати	претходни		уплаћен	уплаћено	исплаћено								
			по општој стопи	по посебној стопи	са ПДВ-ом													без ПДВ-а		
																			4а	4
1	2	3					4а	4б	5	7	8									
1.	1.1.2021.	Донос									0							53.400.000		
2-6.	јануар	Уплата аванса по уговорима са купцима									0	1.856.790						0	20.424.690	
7.	фебруар	Плаћање ПДВ-а по пореској пријави за јануар									0		1.856.790				0			1.856.790
8.	март	Записник о испоруци друге привремене ситуације									0	12.000.000		60.000.000			60.000.000			
9-13	март	Уплата аванса по уговорима са купцима									0	1.856.790					0		20.424.690	
14.	април	Плаћање ПДВ-а по пореској пријави за март									0		1.856.790				0			1.856.790
15.	април	Уплата аванса по уговорима са купцима									0	1.965.600					0	21.621.600		
16.	април	Плаћање прве привремене ситуације									0						0			30.000.000
17.	мај	Плаћање ПДВ-а по пореској пријави за април									0		1.965.600				0			1.965.600
18.	јун	Записник о испоруци коначне ситуације									0			47.592.000			47.592.000			
19.	јул	Обрачун ПДВ-а по основу овере надзорног органа									0	9.518.400	9.518.400				0			
20.	јул	Уплата аванса по уговорима са купцима									0	3.822.390					0	42.046.290		
21.	јул	Плаћање друге привремене ситуације									0						0			60.000.000
22.	август	Плаћање ПДВ-а по пореској пријави за јул									0		3.822.390				0			3.822.390
22-30.	август	Коначни рачун купцима по основу уговора						188.609.850			188.609.850	7.644.780					0			
31	август	Свођење прихода на износ без ПДВ-а						-17.146.350			-17.146.350						0			
32-41.	август	Уплата купца станова по коначним рачунима									0						0	84.092.580		
42.	септембар	Продаја стана Бр. 4						25.096.500			25.096.500						0	25.096.500		
43.	септембар	Свођење прихода на износ без ПДВ-а						-2.281.500			-2.281.500									
44.	септембар	Уплата ПДВ-а по пореској пријави за август									0		7.644.780				0			7.644.780
45.	октобар	Уплата ПДВ-а по пореској пријави за септембар									0		2.281.500				0			2.281.500
46.	новембар	Плаћање Бобу по коначној ситуацији									0						0			47.592.000
47.	децембар	ПОПИС												-26.837.366			-26.837.366			
УКУПНО		УКУПНО	0	194.278.500	40.946.250	0	0	0	0	0	194.278.500	40.946.250	21.518.400	19.427.850	134.154.634	0	0	134.154.634	213.706.350	157.019.850

Носиоци пољопривредних газдинстава и предузетници пољопривредници – правни статус, опорезивање прихода, вођење пословних књига

Дефиниција „пољопривредника“ прожима неколико прописа, па зато овај чланак започињемо сагледавањем одредаба Закона о пољопривреди и руралном развоју и Закона о безбедности хране, при чему управо разумевање истих отвара теме које ће бити предмет обраде у овом чланку: третман прихода пољопривредника, право на ПДВ надокнаду, вођење пословних књига и евиденције које су прописане другим законима итд.

1 Дефиниција и делатност пољопривредног газдинства

Чланом 2. Закона о пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС” бр. 41/2009 и 101/2016) дефинисани су следећи појмови:

1) пољопривреда је привредна делатност која обухвата оне делатности које су законом класификоване као пољопривреда;

2) пољопривредна производња представља процес производње биљних и сточарских производа, узгој рибе, пчела, односно други облици пољопривредне производње (гајење печурака, пужева, стакленичка, пластеничка производња, гајење зачинског и лековитог биља и друго) која се обавља на пољопривредном земљишту, као и на другом земљишту или грађевинској целини који се налазе на територији Републике Србије;

3) пољопривредни производи су примарни производи и производи првог степена њихове прераде настали у пољопривредној производњи;

4) пољопривредно газдинство је производна јединица на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или пољопривредник обавља пољопривредну производњу;

5) породично пољопривредно газдинство подразумева пољопривредно газдинство на којем физичко лице – пољопривредник заједно са члановима свог домаћинства обавља пољопривредну производњу;

6) носилац породичног пољопривредног газдинства јесте физичко лице – пољопривредник и предузетник који обавља пољопривредну производњу, које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, као носилац породичног пољопривредног газдинства;

7) члан породичног пољопривредног домаћинства јесте пунолетни члан истог домаћинства, који се стално или повремено бави радом на газдинству и уписан је у Регистар пољопривредних газдинстава, као члан породичног пољопривредног газдинства, на основу изјаве да је члан породичног пољопривредног газдинства, односно малолетни члан истог газдинства на основу изјаве родитеља, односно законског старатеља;

8) пољопривредник је носилац или члан породичног пољопривредног газдинства који се искључиво бави пољопривредном производњом;

9) подстицаје представљају средства обезбеђена у буџету Републике Србије, као и средства из других извора која се додељују пољопривредним газдинствима и другим лицима, у складу са поменутиим законом, у функцији остваривања циљева пољопривредне политике;

10) пољопривредним земљиштем сматрају се њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре, као и друго земљиште (вртаче, напуштена речна корита, земљишта обрасла ниским жбунастим растинем и друго) које по својим природним и економским условима може рационално да се користи за пољопривредну производњу.

Дакле, пољопривредно газдинство, као такво, није привредни субјект, односно није носилац права и обавеза у правном промету. Оно је само вид организовања пољопривредне производње, док су носиоци права и обавеза правна или физичка лица која делатност обављају у

4. ЗПДГ прописано је да право на паушално опорезивање може да оствари обвезник који производи и продаје искључиво сопствене производе у оквиру обављања делатности.

За наведеног предузетника паушалца важе сва правила као и за предузетнике из те категорије опорезивања који се баве неком другом делатношћу, о чему смо детаљно писали у броју 10/2020, у чланку под називом „Захтев за паушално опорезивање и остале карактеристике пословања предузетника паушалаца”, стр. 7.

Регистровани предузетници који се баве пољопривредном делатношћу сматрају се предузетницима (из члана 32. став 2. ЗПДГ) и као такви:

- обвезници су пореза на приход од самосталне делатности – подносе образац ППДГ-1С;
- имају право да исплаћује личну зараду у складу са чланом 33а став 1. ЗПДГ;
- књиге воде по систему двојног књиговодства у складу са чланом 43. став 2. ЗПДГ и у обавези су да сачињавају и предају финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству.

Приликом рачуноводственог евидентирања поменути обвезници поступају у складу са правилима и примерима који су приказани у броју 9/2019, у чланку под називом „Рачуноводство пољопривредне делатности”, стр. 12.

ПС

Редакција

Информација: Е-фактуре – службена страница Министарства финансија

Народна Скупштина Републике Србије усвојила је Закон о електронском фактурисању, који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије” број 44/2021 од 29. априла 2021. године.

Почетак примене Закона одложен је и посебно регулисан за субјекте јавног сектора и субјекте приватног сектора, **с тим што смо коментар тог закона објавили у броју 6/2021.**

Министарство финансија креирало је након тога службену страницу посвећену е-фактурама, којој се може приступити преко линка <https://www.efaktura.gov.rs/>

Страница даје апликативне информације у вези са припремама за коришћење система електронског фактурисања, а на њој су доступна и видео-упутства за:

1. генерисање параметара за пријаву на портал за електронску идентификацију;
2. пријава на систем е-Фактура;
3. систем е-Фактура.

Како је најављено на поменутом сајту, обуке за привреду и јединице локалне самоуправе планиране су у периоду од јуна до децембра 2021. године.

Такође, демо верзија (окружење) система е-Фактура биће доступна крајњим корисницима у јулу 2021. године.

Извор: Министарство финансија – е-Фактура

ПС

Маја Матић, шеф Одсека за представке и сарадњу са другим државним органима Агенције за спречавање корупције, потпредседник Удружења сертифицираних истражитеља превара Србије (АЦФЕ Србија)

Показатељи превара у спољнотрговинском пословању

Преваре у спољнотрговинском пословању имају глобални утицај на све економије света, без обзира на конкретан систем власти и ниво економског развоја, због чега је неопходно систематизовање специфичних шема превара у циљу лакшег препознавања и благовременог превентивног деловања, као и ефикасније корпоративне и јавнотужилачке истраге и репресивног реаговања на ту штетну појаву.

Преваре у међународној трговини узрокују неповољни економски утицај на светску трговину и погађају све привредне субјекте и јавне институције које законито послују. Раширеност и обим превара у међународној трговини захтевају адекватно образовање свих лица која долазе у додир са пословима и трансакцијама са иностранством и могу имати значајну улогу у спречавању превара. Због тога препознавање заједничких знакова упозорења и показатеља трговинских превара, које су разумљиве за сва лица која долазе у додир са њима, има велики значај за сузбијање превара. Показатељи спољнотрговинских превара су из тог разлога од свеобухватног и једнаког значаја како за учеснике у спољнотрговинском промету, потенцијалне жртве спољнотрговинских превара, инвеститоре, доносиоце финансијских одлука, руководиоце и запослене у банкама, извршни менаџмент организација и одборе директора привредних друштава, тако и за интерне и екстерне ревизоре, рачуновође, царинске, пореске и друге инспекцијске органе, јавне тужиоце и судије.

Свака врста преваре има своје **показатеље**, који нам указују на то да се одвија нека сумњива активност. Одређени обрасци понашања учесника у спољнотрговинском промету и активности у међународној трговини специфични су за дату област. Присуство показатеља преваре, само по себи или у комбинацији са другим показатељем, нема за циљ да дефинитивно укаже на присуство трговинске преваре и извесност њеног појављивања. Ипак, оно треба да повећа пажњу учесника у јавном и приватном сектору да буду обазривији и пажљивији у даљем пословању, односно да актив-

ност пријаве одговарајућим надзорним органима и јавним институцијама.

1 Закони који у домаћем оквиру регулишу спољнотрговинско пословање

У домаћем оквиру спољнотрговински промет регулише више закона и подзаконских аката. Законом о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС” бр. 36 од 15. маја 2009, 36 од 27. маја 2011 – др. закон, 88 од 24. новембра 2011, 89 од 27. октобра 2015 – др. закон) уређено је спољнотрговинско пословање у складу са правилима Светске трговинске организације и прописима Европске уније.

Спољнотрговинско пословање представља спољнотрговински промет робе и услуга и обављање привредних делатности страног лица у Републици Србији и домаћег лица у другој држави или царинској територији.

Спољнотрговински промет је промет између домаћих и страних лица који се обавља на основу уговора закључених у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

Обављање привредних делатности обухвата директно улагање и инвестиционе радове страног лица у Републици Србији, односно домаћег лица у другој држави или царинској територији.

Под директним улагањем подразумева се оснивање привредног друштва, огранка, представништва, куповина удела или акција у капиталу привредног друштва, докапитализација привредног друштва и сваки други облик улагања страног лица у Републици Србији, односно домаћег лица у другој држави или царинској територији.

Обављање инвестиционих радова подразумева пројектовање, грађевинске и занатске радове, инжењерске и све остале радове и услуге на објектима које врши, односно пружа страно лице у Републици Србији, односно домаће лице у другој држави или царинској територији. Домаћим лицем се, у смислу закона који уређује спољнотрговинско пословање, сматрају правно лице, огранак домаћег

остаје скривена. Због тога је неопходно да се прецизно идентификује економски циљ трансакције и разуме како се профит акумулира у неком послу. Исувише комплексне методе плаћања и неконзистентна објашњења у вези са изворима профита и остваривањем добити од инвестирања нису типични у законитим трансакцијама. Посебно када се гарантују високи профити инвеститор мора да одмах потражи савет независног и објективног инвестиционог саветника, као и онда када претежни део профита који буде остварен долази од регрутovanja нових чланова, а не од продаје производа. Пажња мора да буде усмерена не на износ суме који се гарантује, већ на природу извора профита.

2.10 Исувише комплексна или исувише поједностављена спољнотрговинска трансакција

Трговинске преваре су често осмишљене тако да су исувише комплексне у покушају да прикрију праву садржину основне трансакције и могу да укључе нелогичну, збуњујућу и сложену документацију. С друге стране, трговинске преваре могу да буду неоправдано поједностављене, неформалне, са веома мало пратеће документације, упркос њиховој вези са веома комплексном и софистицираном трансакцијом. Иако су трговинске трансакције, посебно инотрговинске, комплексне по својој самој природи, лица која о њима одлучују или су овлашћена да у вези са њима донесу одлуку морају да поседују основна знања о трансакцији која се спроводи, као и да познају финансијске импликације које могу да се произведу по организацију.

Поред наведеног, и необично комплексна структура привредног субјекта, која ствара параван за више компанија без икаквог видљивог улога или разлога за такву структуру, показатељ је тога да је најчешће створена у циљу прикривања идентитета стварних власника, као и избегавања одговорности за лица која се налазе иза организационе структуре.

2.11 Ирационална и нелогична објашњења

Након што инвестиција буде реализована, да би се пролонгирало откривање преваре или се лакше сакрила незаконито стечена средства, починилац преваре обично жели да се ослони на адекватно објашњење које не треба да изазове сумњу и открије постојање преваре.

Спољнотрговинске трансакције и послови имају рационални и систематични карактер. Иако су понекад тешко разумљиве, увек их прате економ-

ски или регулаторни разлози за обављање или необављање трансакције. Када ирационални и нелогични елементи постану саставни део спољнотрговинске трансакције, посебно са негативном реализацијом и негативним исходом и учинком на крају, мора се даље испитати који су разлози за то и по потреби консултовати независни експерт.

При преварним инвестиционим пословима починилац преваре ће обично дати нелогична и неконзистентна објашњења како би убедио потенцијалну жртву да не тражи савет професионалаца и како би га навео да и даље учествује у преварној шеми. Када профит изостане, починиоци преваре наставе да тврде да се то неоправдано догодило и да је последица неке више силе, регулаторних аспеката, политичке ситуације, државне интервенције, природних катастрофа и политичких промена, како би што дуже одржали у заблуди жртве превара. Преваренима обично буде објашњено да би пријављивање случаја или жалбе лоше утицало и још више одложило исплату профита.

Закључак

Систем међународне трговине подложен је преварним и незаконитим активностима због тога што је обим трговине несагледив, што чини појединачне финансијске трансакције мање уочљивим, пружа огромне могућности да се преко границе физички пренесу и новчане и робне вредности, а сложеност и учесталост спољнотрговинских трансакција и финансијских и кредитних аранжмана у девизама додатно онемогућава откривање превара. Услед велике географске дистанце, као и разлике у регулативама, отежане су могућности за утврђивање идентитета учесника у спољнотрговинском промету, што доводи до још тежег откривања незаконитих трансакција у инотрговини. Поред тога, највећи број надзорних органа у банкарском сектору, царинских и пореских органа, као и органа кривичног гоњења, на располагању има релативно ограничене аналитичке ресурсе, које може да усмери на циљану идентификацију сумњивих трансакција у трговини, због чега је изузетно тешко откривање противзаконитих трансакција у трговини. Стога је неопходно боље разумевање спољнотрговинских трансакција и боље познавање преварних шема у инотрговини како би се побољшале могућности за ефикасније откривање и спречавање преварних активности кроз трговину.

Нова правила која се односе на утврђивање и измену пореске основице, као и утицај вредности неповратне и повратне амбалаже на основицу за обрачунавање ПДВ-а

Пореска основица при промету добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју није укључен ПДВ.

1 Начин утврђивања пореске основице при промету који се обавља уз накнаду

У основицу се урачунавају и:

- 1) акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а;
- 2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Правила која се односе на утврђивање пореске основице за обрачунавање ПДВ-а уређена су одредбама чл. 42–47. Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/21 – даље: **Правилник**). Наиме, Правилником је прецизирано неколико правила која су већ била у примени, а дошло је и до значајне измене правила везаних за порески третман повратне амбалаже.

Према одредби члана 43. став 2. Правилника у основицу се урачунавају акцизе, царине, друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, са изузетком ПДВ-а, као и сви споредни трошкови обвезника ПДВ-а које зарачунава примаоцу добара или услуга.

Одредбом члана 43. став 3. Правилника прописано је да се порез по одбитку, као јавни приход из става 2. тог члана, урачунава у основицу за промет добара или услуга, независно од тога да ли је на дан настанка пореске обавезе за промет добара или услуга настала и обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку у складу са законом којим се уређује порез по одбитку.

Према одредби члана 46. став 1. Правилника, ако за промет добара или услуга за који је прима-

лац добара или услуга порески дужник није познат износ основице на дан настанка пореске обавезе, у складу са Законом, порески дужник утврђује основицу проценом (нпр. на основу података о истим или сличним прометима добара или услугама извршених у претходном периоду, на основу елемената из уговора и др.).

У складу са одредбом става 2. истог члана Правилника, ако се утврђена основица из става 1. датог члана разликује од основице на дан настанка пореске обавезе, сматра се да је дошло до измене основице у смислу члана 21. Закона. Наиме, уколико субјект који је извршио промет није издао рачун или примаоцу рачун није стигао, а пореска обавеза је настала, прималац је у обавези да обрачуна ПДВ на основу уговорене накнаде. Међутим, ако тачан износ накнаде није познат у време настанка промета, прималац је у обавези да обрачуна ПДВ на основу процене, односно очекиваног износа.

2 Утицај вредности неповратне и повратне амбалаже на пореску основицу за обрачунавање ПДВ-а

Амбалажа је производ направљен од материјала различитих својстава, који служи за смештај, чување, руковање, испоруку, представљање робе и заштиту њене садржине, а укључује и предмете који се користе као помоћна средства за паковање, умотавање, везивање, непропусно затварање, припрему за отпрему и означавање робе, сагласно одредби члана 5. тачка 1) Закона о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС” бр. 36/09 и 95/18 – др. закон).

Амбалажа може да буде:

- примарна амбалажа, као најмања амбалажна јединица у којој се производ продаје коначном купцу;
- секундарна амбалажа, као амбалажна јединица која садржи више производа у примарној амбалажи са наменом да на продајном месту омогући

➤ услед рекламације или раскида уговора, уз услов да обвезник ПДВ-а који је извршио промет добара има о томе и ваљане доказе;

➤ која се, у складу са одредбама Правилника, смањује повратном амбалажом чија је вредност зарачуната купцу тих добара.

Правилником је дефинисано да се под добрима којима истиче рок трајања подразумевају добра којима је истекло минимум две трећине рока трајања, с тим што је до истека рока трајања остало максимум два месеца.

Сагласно одредбама члана 56. Правилника, до измене основице нарочито не долази:

1) у случају када је накнада за промет добара или услуга изражена у инострану валуту, при чему се вредност динара у односу на страну валуту на дан настанка пореске обавезе, у складу са Законом, разликује од вредности динара у односу на страну валуту на дан плаћања те накнаде, под условом да је при утврђивању основице и обрачуна ПДВ-а и наплати накнаде примењена иста врста курса динара (куповни, средњи или продајни) исте банке;

2) ако се вредност динара у односу на страну валуту на дан настанка пореске обавезе, у складу са

Законом, разликује од вредности динара у односу на страну валуту на дан настанка обавезе плаћања пореза по одбитку у складу са Законом којим се уређује порез по одбитку;

3) ако се накнадно смањи новчани износ накнаде за извршени промет добара или услуга на име противчинидбе извршене од стране примаоца добара или услуга, односно трећег лица (нпр. позиционирање добара, преузимање обавезе да се изврши превоз туђе робе, преузимање обавезе да се добра набављају од одређеног лица).

Наиме, како је дефинисано тачком 3) наведеног члана Правилника, уколико обвезник ПДВ-а који је извршио опорезиви промет накнадно смањи износ накнаде за тај промет добара или услуга на име противчинидбе извршене од стране примаоца добара или услуга, односно трећег лица, сматра се да није дошло до измене основице. У вези са наведеним карактеристични примери су:

➤ позиционирање добара;

➤ преузимање обавезе да се изврши превоз туђе робе;

➤ преузимање обавезе да се добра набављају од одређеног лица.

ПС

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Повраћај пореза, претежни извозник и порески кредит

Обвезник ПДВ-а, уз испуњење прописаних услова, може да користи право на повраћај ПДВ-а, односно порески кредит. Наиме, ако порески обвезник у пореском периоду исказа виши износ претходног пореза у односу на пореску обавезу, обвезник има право на повраћај разлике ПДВ-а. Такође, ако се обвезник не определи за повраћај пореза, разлика се признаје као порески кредит којим се пореска обавеза умањује у наредним пореским периодима. На то за коју ће се опцију обвезник ПДВ-а одредити утиче више фактора, пре свега сама делатност којом се обвезник ПДВ-а бави, као и његова ликвидност.

Прописи којима су дефинисани услови за остваривање права на повраћај пореза, односно порески кредит су:

➤ Закон о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у);

➤ Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/02... и 144/20 – даље: ЗПППА);

➤ Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство („Сл. гласник РС” бр. 124/04, 27/05, 4/13 и 21/15 – даље: Уредба);

➤ Правилник о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021 – даље: Правилник).

Одредбама члана 52. Закона о ПДВ-у прописан је институт повраћаја ПДВ-а, односно пореског кредита. Тај институт пореском обвезнику даје могућност да по процедури која је дефинисана законским и подзаконским актима оствари право на повраћај ПДВ-а, односно пренос средстава са рачуна јавних прихода на пословни рачун пореског обвезника.

дима 2020. године, с обзиром на то да је у текућој години већ остварио номиналну вредност извоза добара вишу од 10.000.000 евра. При томе, из Уредбе произлази да и наведени обвезник ПДВ-а треба да подноси образац ПИД ПДВ 1 за сваки порески период до краја 2020. године.

У вези са наведеним примерима потребно је навести и да обвезник ПДВ-а може да стекне статус претежног извозника у једном конкретном пореском периоду, на пример за порески период јануара 2021. године, уколико је у том пореском периоду извезао добра у износу од преко 50% од укупног износа промета или уколико је имао вредност извоза преко 10.000.000 евра. Обвезник који је у пореском периоду јануар остварио извоз добара у вредности преко 10.000.000 евра, стећи ће услов и у сваком наредном пореском периоду у текућој години. А обвезник који је у пореском периоду за јануар имао преко 50% извоза од укупног промета, исти услов мора да испуни и у сваком наредном пореском периоду како би имао статус претежног извозника.

Примарни бенефит утврђивања статуса претежног извозника, као и подношења обрасца ПИД ПДВ 1 – *Претјежан извоз добара у иностранство*, јесте остваривање права на повраћај ПДВ-а у року краћем од петнаест дана, за разлику од општег рока који износи четрдесет пет дана.

Сагласно наведеном, ако је обвезник испунио услове за стицање статуса претежног извозника у току године, али се није определио за повраћај пореза, нема обавезу подношења обрасца ПИД ПДВ 1. Наиме, порески обвезник се опредељује за повраћај више плаћеног пореза или за коришћење пореског кредита приликом подношења пореске пријаве уписивањем одговарајуће ознаке – „1” или „0” под редним бројем 11 обрасца ПППДВ.

При томе, опредељивање пореског обвезника за повраћај пореза не зависи од подношења обрасца ПИД ПДВ 1. Подношење предметног обрасца само скраћује рок за повраћај више плаћеног пореза, ако се порески обвезник определио за повраћај пореза. Ако је у пореској пријави порески обвезник уписао ознаку „0”, значи да се определио да исказани износ пореза користи као порески кредит, независно од тога да ли је поднео образац ПИД ПДВ 1.

3 Порески кредит

Порески кредит представља износ за који се умањује пореска обавеза. Приликом подношења пореске пријаве порески обвезник може да се определи за порески кредит. Наиме, обвезник ПДВ-а који је приликом подношења пореске пријаве у обрасцу ПППДВ исказао износ са предзнаком „-” и уписао ознаку „0” под редним бројем 11 обрасца ПППДВ, определио се за то да му се виши износ претходног пореза у односу на пореску обавезу призна као порески кредит којим ће му се пореска обавеза умањити у наредним пореским периодима. Према томе, у датом случају обвезник користи наведени износ за измиривање своје пореске обавезе за наредни порески период.

Тако исказани износ представља потенцијалну могућност за измирење будућих пореских обавеза по основу ПДВ-а, али и по основу других пореских обавеза.

На основу евиденције о пореском кредиту, приликом плаћања обавезе за ПДВ, износ за уплату обвезник умањује за износ пореског кредита.

3.1 Повраћај неискоришћеног износа пореског кредита

У складу са одредбом члана 52. став 3. Закона о ПДВ-у порески обвезник који је у претходном пореском периоду у својој пореској пријави исказао износ пореског кредита може да тражи повраћај неискоришћеног износа пореског кредита на основу поднетог захтева најраније истеком рока за подношење пореске пријаве за текући порески период. При томе, уколико обвезник након измиривања пореске обавезе има неискоришћени износ пореског кредита, за тај износ може да:

- 1) измири своју пореску обавезу за наредне пореске периоде;
- 2) захтева повраћај неискоришћеног износа пореског кредита.

Захтев за повраћај неискоришћеног износа пореског кредита обвезник може да поднесе надлежном пореском органу најраније истеком рока за подношење пореске пријаве за текући порески период у којем има неискоришћени износ пореског кредита. Повраћај неискоришћеног пореског кредита обавља се најкасније у року од четрдесет пет дана, односно у року од петнаест дана (за претежне извознике) од дана подношења захтева за повраћај неискоришћеног износа пореског кредита.

Нови начин обрачуна акциза на јака алкохолна пића

У „Службеном гласнику РС” бр. 53/21 од 28. маја 2021. године објављен је Закон о измени Закона о акцизама (даље: Закон о измени).

Закон о измени ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања, што значи 5. јуна 2021. године.

Чланом 1. Закона о измени ПРОМЕЊЕН је досадашњи члан 12а Закона о акцизама, који сада гласи:

„Акциза на алкохолна пића из члана 12. став 2. овог закона – **јака алкохолна пића** плаћа се у износу од 46.250,00 динара на основицу коју чини један хектолитар чистог алкохола мерен на температури од 20°C, а обрачунава се тако што се основица множи бројем који означава запремину алкохола изражену у хектолитрима у готовом производу.

Акциза на алкохолна пића из члана 12. ст. 3. и 4. овог закона плаћа се по литри алкохолног пића у следећим износима, и то на:

- 1) нискоалкохолна пића 23,14 дин./л.;
- 2) пиво 26,44 дин./л.

На алкохолна пића из става 2. овог члана која су у паковању различитом од једног литра акциза се плаћа сразмерно паковању.”

Наведеном изменом промењен је начин обрачунавања акцизе на јака алкохолна пића, док је акциза на нискоалкохолна пића и пиво прописана у износу који се на та пића плаћа од 15. фебруара 2021. године (дакле, у погледу нискоалкохолних пића и пива нема измена).

Према до сада важећем законском решењу акциза на јака алкохолна пића плаћала се у

апсолутном износу на један литар алкохолног пића, независно од алкохолне јачине изражене у % vol. алкохола у запремини пића, док се према новом решењу акциза плаћа у апсолутном износу од 46.250,00 динара на један хектолитар чистог алкохола, мерен на температури од 20°C. **Дакле, износ акцизе на јака алкохолна пића зависи од процента алкохола у готовом производу, тако да што је проценат чистог алкохола у готовом производу већи, плаћа се и виши износ акцизе, и обрнуто: на алкохолно пиће са мањим процентом алкохола плаћа се и нижа акциза.**

Како приступити обрачуна:

- а)** Износ акцизе на 1 хектолитар = (алкохолна јачина у % vol. × кол. у хектолитрима × 46.250) / 100.
б) Пошто 1 хектолитар садржи 100 литара, акциза на 1 литар чистог алкохола, мерено на температури од 20°C, износи 462,50 динара (46.250 / 100).

в) Износ акцизе на 1 литар алкохолног пића = (алкохолна јачина у % vol. × кол. у литрима × 462,50) / 100.

Износ акцизе на 1 литар пића јачине 40% vol. = $(40 \times 1 \times 462,50) / 100 = 185,00$ динара/литар.

Износ акцизе на 1 литар пића јачине 43% vol. = $(43 \times 1 \times 462,50) / 100 = 198,88$ динара/литар.

Износ акцизе на 1 литар пића јачине 45% vol. = $(45 \times 1 \times 462,50) / 100 = 208,13$ динара/литар.

Износ акцизе на 1 литар пића јачине 50% vol. = $(50 \times 1 \times 462,50) / 100 = 231,25$ динара/литар.

Упоредно нови начин обрачуна са претходним – пример алкохолног пића јачине 40% vol.:

Ред. бр.	Врста јаког алкохолног пића алкохолне јачине од 40% vol. чистог алкохола	Износ акцизе		Разлика + или –
		сада важећи	нови износ	
1.	ракије од воћа, грозђа, вина и друге воћне ракије са додатком екстракта биља, делова биља или пољопривредних производа	136,62 дин./л.	185,00 дин./л.	+ 48,38 дин./л.
2.	ракије од житарица и осталих пољопривредних сировина	348,17 дин./л.	185,00 дин./л.	- 163,17 дин./л.
3.	остала јака алкохолна пића	223,67 дин./л.	185,00 дин./л.	- 38,67 дин./л.

та, алкохолних пића и кафе („Сл. гласник РС” бр. 137/04... и 108/17), могу да буду у промету до истека залиха.

Осим тога, прописано је да се алкохолна пића из члана 12а став 1. т. 1)–3) Закона о акцизама, за која су преузете контролне акцизне маркице пре ступања на снагу измене истог закона, обележавају контролним акцизним маркицама у складу са Уредбом о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета, алкохолних пића и кафе. Уз то прописано је да се почев од дана ступања на снагу Закона о измени до доношења прописа којим ће се уредити њихово обележавање јака алкохолна пића обележавају у складу са Уредбом о изгледу контролне акцизне маркице, врсти података на маркици и начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденција о одобреним и издатим маркицама и обележавања цигарета, алкохолних пића и кафе.

У члану 4. Закона о измени прописано је да се прописи из члана 18. став 5, члана 30. став 3. и члана 34. Закона о акцизама (то су: усклађени динарски износи акциза са годишњим индексом потрошачких цена у календарској години која претходи години у којој се усклађивање врши, садржина података и начин вођења регистра произвођача акцизних производа од стране пореског органа, начин обрачунавања и плаћања акцизе, врста, садржина и начин вођења евиденција) ускладе са одредбама тог закона у року од девет месеци.

Почев од дана ступања на снагу поменутог закона до доношења прописа којим ће се уредити

њихово обележавање јака алкохолна пића обележавају се у складу са наведеном уредбом.

Попис затечених залиха алкохолних пића на дан ступања на снагу Закона о измени

У члану 5. Закона о измени прописана је обавеза произвођача јаких алкохолних пића који **на дан ступања на снагу измењеног закона** имају **произведена** алкохолна пића из члана 12а став 1. т. 1)–3) Закона о акцизама **да са стањем на тај дан** изврше **попис затечених залиха** наведених производа и да пописне листе доставе надлежном пореском органу у року од петнаест дана од дана ступања на снагу наведеног закона.

Значи, на 5. јун 2021. године произвођачи јаких алкохолних пића дужни су да попишу затечене залихе јаких алкохолних пића и да пописне листе доставе надлежном пореском органу најкасније до 21. јуна 2021. године.

Напомињемо да се нови износи акциза на јака алкохолна пића примењују од 5. јуна 2021. године, и то на **новопроизведена** пића стављена у промет, као и на пића из увоза на која акцизу обрачунава царински орган у поступку обрачуна царине и увозних дажбина.

Акциза на алкохолна пића која су до 4. јуна 2021. године произведена и стављена у промет, односно увезена обрачуната је у износима који су прописани ранијом одредбом члана 12а Закона о акцизама и неће се мењати све док се та пића налазе у промету.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Кратке теме из области ПДВ-а – право на одбитак претходног пореза

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици Србији или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објекта за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објекта (даље: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ-ом;
- 2) за који, у складу са чланом 24. поменутог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

ти. Уколико би поред наведених лица предметне услуге пружала и друга лица, осим лица из члана 25. став 2. тачка 8) Закона, а под претпоставком да је то могуће у складу са одговарајућим прописима, за промет тих услуга постојала би обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ у складу са Законом, ако су пружаоца услуга обвезници ПДВ. Када је реч о праву на одбитак ПДВ обрачунатог за промет наведених услуга, обвезник ПДВ прималац услуга може да оствари наведено право ако су испуњени сви Законом прописани услови. Наиме, обвезник ПДВ који обвезник ПДВ који примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, промет за који је у складу са чланом 24. овог закона постоји пореско ослобођење правом на одбитак претходног пореза и/или промет који је извршен у иностранству, ако би за

тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици, има право да ПДВ обрачунат и исказан у рачуну претходног учесника у промету – обвезника ПДВ, издатог у складу са Законом, одбије као претходни порез. Међутим, ако нису испуњени прописани услови, обвезник ПДВ – прималац услуга нема право на одбитак претходног пореза по основу наведених услуга. **С тим у вези, ако обвезник ПДВ – прималац услуга организује здравствене прегледе запослених без постојања правне обавезе, односно без постојања правне обавезе да одређене послове могу обављати само запослени одређеног здравственог стања, мишљења смо да у том случају по основу набавке услуга који се односе на здравствене прегледе запослених обвезник ПДВ нема право на одбитак претходног пореза.**

ПС

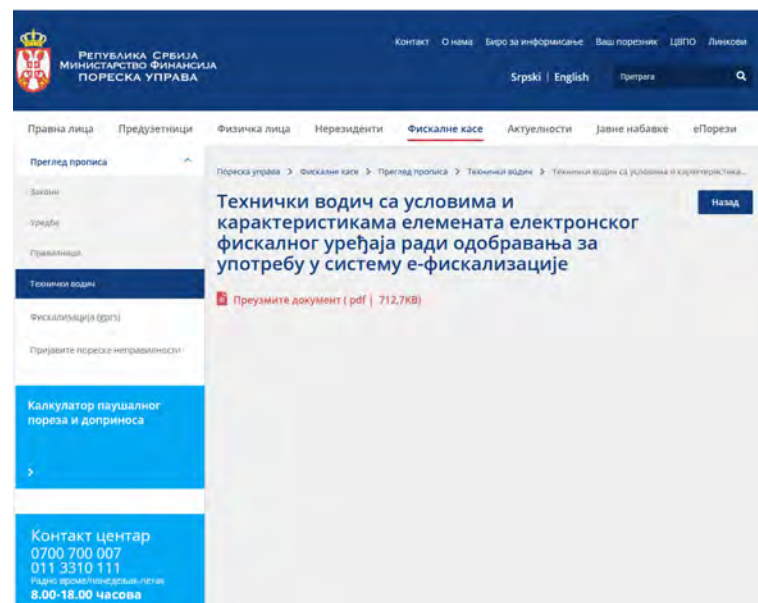
Редакција

Информација: На сајту Пореске управе објављен је Технички водич са условима и карактеристикама елемената електронског фискалног уређаја ради одобравања за употребу у систему е-фискализације

У броју 5/2021 часописа „Пословни саветник” детаљно смо размотрили подзаконске акте који су донесени ради примене новог Закона о фискализацији (од 1. 1. 2022. године). С тим у вези скренули смо пажњу на то да се очекује и Технички водич, који ће бити објављен од стране Пореске управе.

Технички водич је сада и објављен, а доступан је на сајту Пореске управе (део „Фискалне касе”), односно на линку:

<https://www.purs.gov.rs/fiskalne-kase/pregled-propisa/tehnicki-vodic/7161/tehnicki-vodic-sa-uslovima-i-karakteristikama-elemenata-elektronskog-fiskalnog-uredjaja-radi-odobravanja-za-upotrebu-u-sistemu-e-fiskalizacije.html>

ПС

Стицање права и коришћење годишњег одмора и исплате запосленима поводом годишњег одмора

Увод

Када запослени користи годишњи одмор, он одсуствује са рада, а уместо зараде остварује **накнаду зараде (накнаду плате)**. Такође, ради покрића дела трошкове годишњег одмора запослени остварује право на **регрес за годишњи одмор**. Ако запослени раскида радни однос, а није у целини искористио годишњи одмор, има право на новчану **накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор**. У вези са три поменуте исплате у наставку ће бити наведено више детаља, како о запосленима у привреди тако и о запосленима у јавном сектору, и то након приказа основних елемената за стицање права и коришћење годишњег одмора.

1 Препорука Владе Републике Србије за коришћење годишњег одмора из 2019. и 2020. године у 2021. и 2022. години

У „Службеном гласнику РС” бр. 11/2021 објављен је закључак Владе Републике Србије о препоруци коришћења неискоришћеног годишњег одмора, и то дела годишњег одмора за 2019. годину, као и целог или дела годишњег одмора за 2020. годину, у 2021. и 2022. години. Наиме, на предлог Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Влада РС донела је тај закључак, којим се:

1. препоручује послодавцима на територији Републике Србије да запосленима који нису искористили припадајући годишњи одмор за 2020. годину **због природе посла у ванредним околностима, услед епидемије заразне болести COVID-19, или због привремене спречености за рад услед обољења од заразне болести COVID-19, или због одређивања изолације/кућне изолације** у складу са законом, омогуће да тај одмор започну и искористе у 2021. години или да први део у трајању од најмање две радне недеље непрекидно искористе закључно са 31. децембром 2021. године, а преостали део закључно са 30. јуном 2022. године;

2. препоручује послодавцима на територији Републике Србије да запосленима који нису искористили део годишњег одмора из 2019. године до краја текуће године (2020. године), у складу са тачком 1. Закључка Владе 05 број 53-3041/2020. године од 6. априла 2020. године, омогуће да тај део годишњег одмора искористе најкасније до 30. јуна 2021. године, а пре коришћења припадајућег годишњег одмора за 2020. годину.

Закључак се односи на све послодавце на територији Републике Србије, а дат је у облику препоруке. Њиме је држава практично продужила рок који за коришћење годишњег одмора даје Закон на дупло дужи период – на укупно две године. При томе треба истаћи да **Закључак омогућава продужење периода за коришћење годишњег одмора само за запослене који због природе посла у ванредним околностима, услед епидемије заразне болести COVID-19, због привремене спречености за рад или због одређивања изолације, нису искористили одмор за 2020. или део одмора из 2019. године**. То практично значи да се дата препорука не односи на све запослене, већ само на оне који испуњавају наведене услове, али се односи на све послодавце, којима је препоручено да процене ко има право на продужење рока за коришћење годишњег одмора.

2 Основни елементи за стицање права и коришћење годишњег одмора

У складу са чланом 68. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017 – даље: **Закон**) запослени стиче право на годишњи одмор у календарској години **после месец дана непрекидног рада** од дана заснивања радног односа **код послодавца**. У смислу тог права и целог чланка **послодавац** је домаће, односно страног правно или физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица. Значи, поменуто право односи се како на правна лица у реалном и јавном сектору тако и на предузетнике.

сходно члану 76. Закона о раду, у свему како је то представљено у поглављу 5.1 овог чланка.

Може се приметити да је начин утврђивања накнаде за неискоришћени годишњи одмор у јавном сектору у свим наведеним случајевима и за све запослене у наведеним прописима исти, као и да се базира на следећим правилима:

- послодавац је дужан да запосленом којем је радни однос престао по било ком основу (одлазак у пензију, отказ од запосленог и сл.) исплати новчану накнаду за неискоришћени годишњи одмор;
- новчана накнада се исплаћује у висини просечне плате/зараде тог запосленог у претходних дванаест месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора;
- у дванаестомесечни просек улазе сва примања која имају карактер плате/зараде, а остварена су за ефективно време проведено на раду (у просек не улазе накнада плате/зараде, као ни сати одсуствовања за које је исплаћена накнада).

Према томе, признаје се право запосленом на наплату штете за неискоришћени годишњи одмор само у случају да некоришћени годишњи одмор постоји у тренутку престанка радног односа. Дакле, Закон не инсистира на томе да је неискоришћен годишњи одмор кривица послодавца, већ да је сваки неискоришћени годишњи одмор у тренутку раскида радног односа разлог за накнаду штете.

5.3 Накнада штете за неискоришћени годишњи одмор када запослени НЕ раскида радни однос

Као што је већ речено, члан 76. Закона признаје право запосленом на наплату штете за неискоришћени годишњи одмор само у случају да некоришћени годишњи одмор постоји у тренутку престанка радног односа. Међутим, шта ако запослени има неискоришћени годишњи одмор, а наставља да ради код послодавца?

На пример, запослени код конкретног послодавца није искористио годишњи одмор за 2020. годину до 30. јуна 2021. године, као последњег законског датума када је то могао да учини. У том случају нема наплате накнаде штете у складу са чланом 76. Закона, већ запослени може да, у складу са **чланом 164.** истог закона, покрене поступак за накнаду штете. Наиме, према одредбама наведеног члана, ако запослени претрпи штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету у складу са законом и општим актом. **Тада запослени треба да докаже да није могао да искористи свој годишњи одмор кривицом послодавца**, у ком случају ће бити примењен поступак наплате штете у складу са општим принципом одговорности из Закона о облигационим односима.

Ако послодавац докаже да није крив зато што запослени није искористио годишњи одмор, на пример да му је омогућавао коришћење годишњег одмора, а да запослени није хтео да га користи – неће бити дужан да запосленом исплати накнаду штете.

Према томе, чињеница да запослени није искористио годишњи одмор за 2020. годину (у целини или делимично) до 30. 6. 2021. године, без обзира на разлог, не даје запосленом аутоматски право да од послодавца захтева новчану накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор. Накнада штете за неискоришћени годишњи одмор по члану 164. Закона представља новчано потраживање и запослени може да га тражи у року од три године. То право застаревало од последњег дана када је годишњи одмор могао да се искористи. Ако се ради о 30. јуну ове године, може да се тражи да се покрене парница за накнаду штете до 30. јуна 2024. године.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Накнаде трошкова и друге исплате лицима која нису у радном односу код исплатиоца

Увод

Према одредби члана 85. став 1. тачка 13) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 44/2021 – даље: Закон), када исплатилац прихода надокнађује трошкове и друге расходе физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, **таква накнада има карактер осталих прихода** и опорезује се по одредбама члана 85. Закона. Наведена одредба Закона употребљава се када послодавци ангажују физичка лица „са стране” за обављање различитих послова у оквиру своје делатности. На пример, када послодавац – исплатилац упућује лице које није код њега запослено на службени пут у земљи или иностранству и кад том лицу надокнађује трошкове за време проведено на службеном путу (дневница, путни трошкови и трошкови преноћишта). Та лица ван радног односа могу да буду ангажована по различитим основама, на пример по основу уговорних послова ван радног односа (уговор о делу, привремени и повремени послови и др.), или по основу ангажовања у управном и надзорном одбору. Њима се за рад обезбеђује накнада, али, осим те накнаде за извршени рад, ангажованим лицима могу да се исплаћују и покрића трошкова које остварују у оквиру обављања послова за које их је послодавац ангажовао.

Као што се види, треба имати у виду **два случаја** опорезивања трошкова које остварују лица која нису у радном односу код послодавца који их је ангажовао:

- **први**, када послодавац надокнађује само трошкове и друге расхода лицима која нису запослена код њега, и
- **други**, када послодавац другим лицима која је ангажовао по основу неког од уговора ван радног односа исплаћује накнаду по основу тог уговора, а поред те накнаде надокнађује им и одређене трошкове.

1 Порески третман накнаде трошкова службеног путовања лица која нису запослена код послодавца – исплатиоца

Као што је већ речено, лицима ангажованим за обављање одређених послова код послодавца ван радног односа, у случају потребе посла, послодавац обезбеђује накнаду трошкова службеног путовања. Реч је, на пример, о случају када послодавац упути на службени пут физичко лице које није у радном односу код њега ради обављања одређених послова за потребе послодавца који га је упутио, или када том физичком лицу да овлашћење да за његове потребе обави неке службене послове. За такве послове физичко лице остварује одређене трошкове (превоз, преноћиште, коришћење такси превоза, накнаде за коришћење сопственог аутомобила, паркинг и сл.). Висина исплате по датим основама може да се утврди поменутих лицима у истом износу као и запосленима код истог послодавца, али може да буде и мања или већа од тога, што послодавац утврђује својим општим актом.

Исплате по основу накнаде наведених трошкова лицима која нису у радном односу код послодавца – исплатиоца имају третман осталих прихода, који по својој природи чине доходак физичког лица у смислу члана 85. став 1. тачка 13) Закона. Према тим одредбама **осталим приходима**, у смислу Закона, сматрају се и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, **а нарочито накнаде трошкова и други расходи лицима која нису запослена код исплатиоца**. Значи, када исплатилац плати трошкове за време проведено на службеном путу или призна било који издатак физичком лицу које није запослено код исплатиоца, наведени трошкови имају карактер осталих прихода на које се плаћа порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% по основу нормираних трошкова (сагласно члану 86. Закона). Истовремено, пошто та лица нису у радном односу код послодавца, при исплати накнаде трошкова за њих послодавци не могу да користе за-

у смислу наведеног закона, под условом да је од момента доспелости потраживања прошло најмање две године, уз пружање документације која представља основ за доказивање неспособности дужника да извршава своје новчане обавезе (нпр. документација из кредитног досијеа дужника о измиривању обавезе дужника према банци у току последњих дванаест месеци, преписка и друга документација о контактима банке и дужника у вези са наплатом потраживања и мерама које је банка предузела ради наплате);

➤ отпис вредности преосталог дела појединачног потраживања банке који није наплаћен из средстава остварених продајом непокретности која се спроводи у складу са законом;

➤ отпис вредности појединачних потраживања по основу кредита који се, у смислу прописа Народне банке Србије, сматрају проблематичним кредитима, извршен у складу са прописима Народне банке Србије;

➤ износ расхода утврђен у билансу успеха банке по основу умањења дуга који сноси банка у висини утврђеној у складу са законом којим је уређена конверзија стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, према Закону о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима („Сл. гласник РС” бр. 31/2019).

На основу датих законских одредби може се резимирати да се не плаћа порез на друге приходе из члана 85. Закона када физичко лице оствари де факто „примање”, када банка њему (као неповезаном лицу са банком) отпише:

- 1) појединачно потраживање по основу кредита од чијег је момента доспелости прошло најмање две године;
- 2) преостали део појединачног потраживања банке који није наплаћен из средстава остварених продајом непокретности;
- 3) потраживање по кредиту које се сматра проблематичним кредитом;

4) део дуга по стамбеном кредиту, индексираном у швајцарским францима, који сноси банка.

Супротно, када нису испуњени наведени услови (нпр. од момента доспелости кредита прошло је мање од две године, или кредит није проблематичан, или се физичко лице сматра повезаним лицем са банком) и у другом случају када банка отпише било које друго потраживање од физичког лица – дужника банке – клијента, његова примања по том основу сматрају се другим приходом, који по својој природи чини доходак физичког лица из члана 85. став 1. Закона, на који се плаћа порез по стопи од 20% по умањењу нормираних трошкова од 20%.

Пример: Отпис кредита физичком лицу од стране банке

Ред. бр.	Позиција	Пример А	Пример Б
1.	Износ отписаног потраживања	63.000,00	63.000,00
2.	Коефицијент за прерачун	-	0,84
3.	Бруто примање износа отписа (ред. бр. 2 : 0,84)	63.000,00	75.000,00
4.	Нормирани трошкови (20%)	-	15.000,00
5.	Опорежив приход (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	-	60.000,00
6.	Порез (20% × ред. бр. 5)	-	12.000,00

У примеру А није било обрачуна пореза јер је отписан кредит од чијег је момента доспелости прошло више од две године, а дужник – физичко лице није повезано лице са банком (или је могуће да је банка извршила отпис потраживања од физичког лица по основу кредита који се, у смислу прописа Народне банке Србије, сматра проблематичним кредитом).

У примеру Б обрачунат је порез јер је отписан кредит од чијег је момента доспелости прошло мање од две године (или је прошло више од две године, а дужник – физичко лице јесте повезано лице са банком).

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у сваком пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За информације и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Исплате и порески третман примања која ученици и студенти остварују као материјално и финансијско обезбеђење у дуалном образовању

Увод

Према саопштењу Привредне коморе Србије, у школској 2021/2022. години будућим средњошколцима на располагању је 51 профил по дуалном моделу, а привреда је понудила више од 3.200 нових места за учење кроз рад. У модел дуалног средњег стручног образовања у Србији тренутно је укључено 850 послодаваца, док дуално образовање у овој школској години похађа око 6.900 ученика у 74 школе.

Наведени подаци показују да је дуално образовање врло распрострањено, па настојимо да уочи нове школске 2021/2022. године подсетимо послодавце на њихове обавезе у погледу материјалног и финансијског обезбеђења ученика и студената у систему дуалног образовања. Пре тога, важно је подвући још једном да је систем дуалног образовања у Србији уређен:

- 1) Законом о дуалном образовању („Сл. гласник РС” бр. 101/2017 и 6/2020) и
- 2) Законом о дуалном моделу студија у високом образовању („Сл. гласник РС” бр. 66/2019).

Сходно датим законским прописима ученици и студенти за време дуалног образовања имају право на материјално и финансијско обезбеђење од стране послодаваца код којих се образују кроз рад. Та два вида обезбеђења представљају обавезне елементе **уговора о учењу кроз рад**, који се закључује између послодавца и ученика, односно родитеља или старатеља ученика, односно послодавца и студента.

1 Материјално обезбеђење ученика и студената

Сагласно наведеним законским прописима из дуалног образовања **ученику, односно студенту који обавља учење кроз рад послодавац обезбеђује:**

- 1) средства и опрему за личну заштиту на раду;
- 2) накнаду стварних трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад, највише у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз, односно уколико није на други начин обезбеђен;
- 3) накнаду трошкова исхране у складу са општим актом послодавца;
- 4) осигурање за случај повреде током учења кроз рад код послодавца, уколико није на други начин обезбеђен.

У случају да не обезбеди било које од наведена четири права ученику односно студенту, новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај послодавац – правно лице или предузетник, а новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице код послодавца.

Такође треба имати у виду да поменути закони утврђују да послодавац **може да обезбеди** ученику односно студенту и покриће трошкова смештаја и исхране у ученичком односно студентском дому. Дакле, реч је о могућности, али не и обавези послодавца код ког се обавља учење уз рад.

ЗАРАДЕ

тако да су се стекли услови за примену сразмерне најниже основице доприноса – сразмерне часовима рада у току месеца, али само ако је накнада ученику/студенту за часове рада нижа од сразмерне

најниже основице доприноса за исти број часова рада у току месеца.

На основу датих елемената у наредној табели приказана су два примера обрачуна:

Ред. бр.	Позиција	Ученик	Студент
1.	Нето износ уговорене накнаде за 100 ч. рада: - Ученик: (128,75 дин. x 100 ч.) - Студент: Нето зарада запосленог по сату рада је 500 дин. x 50% = 250 дин. x 100 ч.	12.875,00	25.000,00
2.	Најнижа основица доприноса нето: сразмерна за 100 сати рада у месецу који има 176 часова рада: (21.739,80 : 176 ч. x 100 ч.)	12.352,16	12.352,16
3.	Основица за обрачун доприноса (виши износ са ред. бр. 1 и 2)	12.875,00	25.000,00
4.	Допринос за ПИО (4% x ред. бр. 3)	515,00	1.000,00
5.	Допринос за здравствено осигурање (2% x ред. бр. 3)	257,50	500,00
6.	Бруто износ накнаде: 25.000 : 0,84	-	29.761,90
7.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 6)	-	5.952,38
8.	Пореска основица (ред. бр. 6 - ред. бр. 7)	-	23.809,52
9.	Порез на доходак (23.809,52 x 20%)	-	4.761,90
10.	Укупан трошак (ред. бр. 1 + ред. бр. 4 + ред. бр. 5 + ред. бр. 9)	13.647,50	31.261,90

У наведеним примерима:

► **Ученик** има у месецу 100 часова учења кроз рад, а по часу остварује накнаду од 128,75 динара нето (што је 70% од минималне цене рада од 183,93 дин.), па је накнада за часове рада виша од сразмерног износа најниже основице доприноса за исти број часова, тако да је нето накнада основица за обрачун доприноса. Порез се не обрачунава на накнаду ученика.

► **Студент** има у месецу 100 часова учења кроз рад, а обавља учење на радном месту на којем запослени код послодавца остварује нето основну зараду од

500,00 динара по часу, тако да накнада студенту за учење кроз рад износи 250,00 динара нето по часу рада (50% од 500,00 динара). Нето накнада за 100 часова учења кроз рад од 25.000 динара преводи се у бруто износ ради обрачуна нормираних трошкова и пореза, а доприноси се обрачунавају на нето износ уговорене накнаде.

Пре плаћања пореских обавеза послодавац је дужан да поднесе образац ППП-ПД, уз коришћење ШВП 1 05 620 00 0. За дати пример са накнадом за ученика поменути образац попуњен је на следећи начин:

3.6	3.7	3.8	3.8a	3.9	3.10	3.11	3.12	3.13	3.14	3.15	3.16
1 05 620 00 0							12.875,00	515,00	257,50	0	0

ПС

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената:

- прописе,
- судску праксу,
- службена мишљења надлежних министарстава,
- моделе уговора и обрасце из свих области,
- коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За више информација и помоћ нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Неправилности приликом преузимања обавеза јавних предузећа која се финансирају из буџета

Јавно предузеће је предузеће које обавља делатност од општег интереса, а оснива га Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе. Јавна предузећа се оснивају и послују у складу са Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС” бр. 15/16 и 88/19), којим се уређује правни положај јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса, а нарочито оснивање, пословање, управљање, имовина и друга питања од значаја за њихов положај. Делатности од општег интереса, у смислу поменутог закона, јесу делатности које су, као такве, одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима, комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса и др.

Законом је прописана обавеза јавних предузећа да доносе дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја, док је за сваку календарску годину прописана обавеза доношења годишњег програма пословања, који се доставља Влади, односно надлежном органу аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, у зависности од тога ко је оснивач предузећа. Годишњи, односно трогодишњи програм пословања садржи планиране изворе прихода и позиције расхода по наменама; планиране набавке; план инвестиција; планирани начин расподеле добити, односно планирани начин покрића губитка; елементе за целовито сагледавање цена производа и услуга; план зарада и запошљавања; критеријуме за коришћење средстава за помоћ, спортске активности, пропаганду и репрезентацију. Исти се сматра донетим када на њега сагласност да Влада, надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Јавна предузећа која се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе годишњи програм пословања достављају најкасније у року од петнаест дана од дана усвајања акта о буџету Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе. Изузетно, у случају привременог финансирања Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, јавна предузећа могу да донесу годишњи програм пословања за период на који се односи привремено финансирање. Јавна предузећа која се не финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе годишњи програм пословања достављају најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину. Изузетно, та јавна предузећа, уместо годишњег, могу да донесу трогодишњи програм пословања, који се ревидира сваке календарске године и доставља на начин и у року прописаном законом.

У поступку контроле полази се од утврђивања да ли је програм пословања донет, да ли је оснивач на исти дао сагласност и да ли је донет на начин и у року прописан законом. Уз то, обавља се и контрола коришћења средстава у складу са програмом пословања, евидентирања пословних промена, пописа имовине и обавеза и др., тј. материјално финансијско пословање.

Законом о јавним предузећима прописано је да, уколико у јавном предузећу до почетка календарске године није донет годишњи односно трогодишњи програм пословања, до доношења тог програма зараде се обрачунавају и исплаћују на начин и под условима утврђеним годишњим односно трогодишњим програмом пословања за претходну годину. До усвајања ревидираног трогодишњег програма пословања примењује се усвојен трогодишњи програм пословања, у делу који није предмет ревидирања.

Јавно предузеће чији је оснивач Република Србија дужно је да министарству доставља троме-

Јавним предузећима чији је оснивач Република Србија и њиховим зависним друштвима која обављају делатност од општег интереса оверу обрасца ЗИП-1 врше министар надлежан за послове финансија и министар надлежан за послове рада, а за предузећа чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и за њихова зависна друштва која обављају делатност од општег интереса оверу обрасца ЗИП-1 врши лице одређено актом оснивача. Провера усклађености обрасца ППП-ПД и овереног обрасца ЗИП-1 врши се електронским путем, од стране претходно наведених лица која врше оверу.

Важно је истаћи да предузеће не може да изврши исплату зарада пре овере обрасца ЗИП-1.

За исплату зарада у складу са Уредбом одговоран је директор предузећа.

Поступак подношења и овере обрасца ЗИП-1 врши се тако што јавно предузеће чији је оснивач

Република Србији, пре исплате сваког дела зараде, припрема три штампана примерка обрасца ЗИП-1, од којих по један примерак лично доставља Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, а други Министарству надлежном за послове финансија, док трећи примерак, који оверавају оба министарства, задржава за себе. На основу тог примерка саставља се и подноси образац ППП-ПД Пореској управи.

Уколико јавно предузеће не спроводи усвојени годишњи односно трогодишњи програм пословања у делу који се односи на зараде или запошљавање, односно поступа супротно одредбама члана 66. Закона о јавним предузећима, такво поступање је у члану 78. тог закона окарактерисано као прекршај одговорног лица у јавном предузећу, за који је прописана новчана казна у износу од 50.000 до 150.000 динара.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За додатне информације и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивајте на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар пореских и других обавеза за јул 2021. године

Закон о акцизама

Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу

Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање

Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе

Опис	Период	Рок	Основ
Достављање податка о залихама одређених нискоалкохолних пића на последњи дан у месецу	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	10. 7. 2021. 10. 8. 2021.	Произвођачи нискоалкохолних пића који на дан 31. децембра 2015. године имају произведена нискоалкохолна пића која садрже више од 1,2% вол алкохола, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха
Достављање података о стању залиха кафе на последњи дан у месецу	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	10. 7. 2021. 10. 8. 2021.	Лице које се на дан 31. децембра 2017. године бави прерадом, пржењем, паковањем, као и другим са њима повезаним радњама које се врше у сврху производње кафе, дужно је да надлежној организационој јединици Пореске управе доставља податак о стању залиха кафе на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	15. 7. 2021. 15. 8. 2021.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 15. 7. 2021. 16. 7 – 31. 7. 2021. 1. 8 – 15. 8. 2021.	15. 7. 2021. 31. 7. 2021. 15. 8. 2021. 31. 8. 2021.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	Најраније 20. 7. 2021. Најраније 20. 8. 2021.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	Најраније 20. 7. 2021. Најраније 20. 8. 2021.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	Најраније 20. 7. 2021. Најраније 20. 8. 2021.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогориво који се, као моторно гориво, користе за транспортне сврхе – на обрасцу РЕФ-Т	1. 4 – 30. 6. 2021.	најраније 20. 7. 2021.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари, као и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ – Извештај послодавца о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом. Уплата обавезе за претходни месец	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	5. 7. 2021. 5. 8. 2021.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о порезима на имовину			
Опис	Период	Рок	Основ
Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе	јул–септембар 2021. године	15. 8. 2021.	Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари, право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта, право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења у складу са законом којим се уређује јавна својина, коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности у складу са законом којим се уређује јавна својина, државину непокретности на којој имаоца права својине није познат или није одређен, државину непокретности у јавној својини без правног основа, државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	15. 7. 2021. 15. 8. 2021.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С

Закон о порезу на премије неживотних осигурања				
Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 6 – 30. 6. 2021. 1. 7 – 31. 7. 2021.	10. 7. 2021. 10. 8. 2021.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном пословнику („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016; ауθενлично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан када орган не ради, рок истиче кад прођекне први наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 6. 2021. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2020. године	25. 2. 2021.	90.849,00	66.092,00
Јануар 2021. године	25. 3. 2021.	87.058,00	63.109,00
Фебруар 2021. године	26. 4. 2021.	85.864,00	62.280,00
Март 2021. године	25. 5. 2021.	89.894,00	65.289,00
Април 2021. године	25. 6. 2021.	89.582,00	64.948,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2021. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **28.402 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **405.750 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2021. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	183,93	30.900 24
Фебруар	160	183,93	29.428,80
Март	184	183,93	33.843,12
Април	176	183,93	32.371,68
Мај	168	183,93	30.900,24
Јун	176	183,93	32.371,68
Јул	176	183,93	32.371 68
Август	176	183,93	32.371,68
Септембар	176	183,93	32.371,68
Октобар	168	183,93	30.900,24
Новембар	176	183,93	32.371,68
Децембар	184	183,93	33.843,12

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2021. години	Износ учешћа
Јануар 2021. године	42.100,50
Фебруар 2021. године	45.424,50
Март 2021. године	43.529,00
Април 2021. године	42.932,00
Мај 2021. године	44.947,00
Јун 2021. године	44.791,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2021. године до 31. јануара 2022. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.100 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец април 2021. године објављена је 25. 6. 2021. и износи 89.582 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
Накнада за ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.100 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 103.225 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.062,00 нето. На износ до 6.062,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА